

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

De modo habe[n]dæ Diuinæ præsentiaë. C. II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

CAPVT SECVNDVM.

De modo habenda Diuinae presentie.

Modum Diuinae presentie varij variè explicant: omnes benè, et si non vnà ratione omnes. Accidit in explicatione rerum spirituum id, quod in officijs. Nam aliter vnus artifex fundit, & format vas aliquod argenteum, aliter alius, aliter tertius: sic ædificia non vno modo erigunt architecti. Aliter pingebat Michael Angelus bonarora, aliter Titianus, aliter Baroccus, aliterius, Rubenius & alij præstantissimi pictores: quilibet iuxta proprii genium: omnes benè. Ita doctrinam de rebus spiritualibus, aliter proponit vnus magister, aliter alius: sed dum ad eundem scopum perfectionis Euangelicæ, per media apta & honesta, suos ducunt, benè proponunt.

Mihi placet ille modus, qui Primò, Caput & imaginationem non fatiget, quam multi cum iactura sanitatis læserunt, & se reddiderunt inhabiles ad pietatis officia, indiscretè quærentes Dei presentiam. Secundo, qui non faciat stolidos, in operibus ordinarijs faciendis, & quasi abstractos. Tertio, qui potius inuet ad opera meliùs & perfectiùs peragenda. Quarto, qui non tantum eremitis, sed omnibus prorsus conueniat, is præsertim, qui ratione sui officij vel instituti coguntur distractiua obite officia, & cum hominibus versati. Quinto, qui contineat practicum exercitium omnium virtutum. Sexto, qui representet modum agendi nostrorum Angelorum custodum, qui semper vident faciem Domini &c. Et tamen (vt ait, S. Gregorius) ad nos veniunt, quia & spiritali presentia ad nos foras exiunt, & tamen ibi se, vnde recesserunt, per internam contemplationem seruant; nos tamen custodiendo, diligunt nos & opera nostra, sine iactura beatæ contemplationis diuinitatis, quâ perfruuntur in celo: sic, (vt inquit S. Bernardus) paruulorum custodia deputati, vt non priuati vilo modo, beatitudine sua. Quamuis enim, inquit B. Laurentius Iustinianus, ad diuina peragenda mysteria exeant, ita tamen, vt nequaquam visione priuentur: quoniam est idem beati spiritus circumscribantur loco, ipse Deus qui illorum beatitudo est, circumscribitur non est.

Hic ergo modus, sic à me tradi solet.
 Modus practicus huius Exercitij consistit in tribus.
 Primò, In actuali memoria, seu cogitatione de Deo.
 Secundo, In oblatione operum & sermonum nostrorum.
 Tertio, In modo perfecto operandi.
 Quantum ad primum punctum huius practici modi, circa memoriam & cogitationem de Deo actuale in eo non est adhibenda imaginatio, ad representandum Deum sub certâ aliqua specie, vel seipis, vt visus est à Daniele, vel

lucis, aut caliginis, quæ imaginationes plerisque indiscretis nocuerunt. *Submoue*, inquit S. Basilus, *ista corporis phantasmata: nullo pacto potest figurari Deus: simplex, sine magnitudine, sine quantitate: noli aliquam formam in illo imaginari, noli iudaico more diminuerè magnum, nec prebendas Deum cogitationibus corporaliter, nec circumscribas illum mente tua.* Quod quia veteres monachi ignorarunt, vel non seruarunt, inciderunt in Anthropomorphitarum hæresim, teste Cassiano, putantes omnino Deum formâ corporeâ circumscriptum; nihil se tenere credentes, si propositam non habuerint imaginem quandam, quam in supplicatione sibi repræsentarent. Non est ergo necessaria vlla corporea Dei representatio; ad exercitium Diuinae presentie; sed eo modo haberi debet de Deo cogitatio, eiusque memoria, quò habetur in exercitio actuum fidei, quæ hic exercenda est circa tria.

Primò, Circa immensitatem Dei, ob quam (vt dicitur apud Ieremiam) *celum & terram implet*: ac proinde præfens est creaturis omnibus intimè, vt cum S. Thoma docent omnes Theologi. Ob quam intimam eius presentiam, S. Dionysius, *mundanum, circummundanum, supermundanum, supercelestem, supersubstantialem, Deum appellat.*

Secundò, Actus fidei in hac Dei memoria & cogitatione exerceri debet circa scientiam Dei infinitam, quâ omnia nostra externa videt, & intetna perfectissimè ob quam appellatur, *scrutator cordium*; & eius oculis, *nuda & aperta sunt omnia, idque intimè cernentibus singula.* Oculi enim Domini multò plus lucidiores sunt super solem, circumspicentes omnes vias hominum, & profundum abyssi, & hominum corda intrantes in absconditas partes. Quam ob causam à S. Dionysio Arcopagita, appellatur, *omnium circumapprehensius*: hoc est, vt ibi exponit, S. Thomas, *quia perfectè cognoscit proprietates & circumstantias rerum, & quidditates seu essentias omnium: & cognitionem rerum non accipit à rebus, sicut nos, sed scientia eius præexistit rebus.* Et non tantum Dei ipsius, sed etiam Christi vt hominis, tales sunt oculi: quam ob rem à S. Chrysologo vocatur, *Totus oculus.*

Tertio, Fides exerceri debet circa concursum Dei ad omnes nostras actiones, sine quo nulla creatura quicquam efficeret. Qui actus fidei, sine vilo discursu & mora temporis eliciendi sunt, per cogitationem & simplicem apprehensionem harum trium veritatum, quas omnes Catholici credunt de Deo. Ex hac enim memoria harum diuinarum perfectionum oritur, ne homo audeat peccare, & vt benè faciat omnia, quæ facit cum concursu Dei. Sed sine hoc tertio actu explicito fidei, potest hoc exercitium practicari.

Et talem presentie diuinae modum videtur approbare S. Ignatius in libro Exercitiorum, vbi agens de examine generali conscientie, ait;

CAPVT TERTIVM.

De modo offerendi res nostras Deo.

Quantum ad secundam punctum presentie Dei, quod est, oblatio omnium operum nostrorum & verborum; hæc notanda sunt ad praxim, vt bene fiat, & sine tædio ac defatigatione.

Notandum primò, debere nos, vt in aliis actionibus nostris, ita & in hac oblatione operum vel verborum nostrorum, imitari bonos mercatores, qui non contenti lucro quocumque, quærunt, quàm maximum; *Vtinam fratres, inquit S. Bernardus, nos sic esse cupidi gratia spiritalis, quemadmodum seculares homines pecunie temporalis. debuius certe, & multum debuius vincere in bono malum, & tantò amplius desiderare, quãdò pretiosius est quod desideramus; sed vtinam vel æquales esse possimus.* Quemadmodum igitur mercatores, si certam rem aliquam vendendo, possunt maius lucrum ex ea vendita percipere, ita vendunt, vt carius vendant, intra limites tamen iustitiæ; ita & nos opera nostra offerre debemus Deo, eo modo, ex quo lucrum spirituale maius, & meritum in hac vitâ, & præmij in alterâ, nobis obueniat. Hunc in finem proponâ varios modos affectuum & precationum, valde aptos ad referenda magna lucra meritum, pro glorificandâ valde per ea Diuinâ maiestate. Nam, h. 33.

vt ait S. Macarius, *Quemadmodum qui mercatoriam artem elegit; non vnicum solum modum lucrificandi excogitat, sed vnde curit, augere & cumulare lucrum cogitat, ab hac ad aliam transiens industriam, & inde aliud iter suscipiens, & ab eo quod nihil prodest, transiens, ad id, quod questuosius est currit; sic quoque nos animam nostram artificiosè adornemus, vt lucrifaciamus verum ac summum lucrum, Deum nimirum, qui doceat nos in veritate precari.* Cùm ergo ceteris paribus, illud opus iusti sit magis meritum, quod fit propter obiectum supernaturale præstantius, vt docet S. Thomas cum omnibus Theologis, & cùm nullum obiectum sit præstantius obiecto caritatis, prout est amor benevolentie; hinc talis amor, superat perfectione fidem, & spem, vt docet Apostolus, ac proinde omnes alias virtutes: quia caritas est mater omnium virtutum vt, ait, S. Leo: *& origo omnium virtutum, vt dicit, S. Augustinus.*

Ideo omnia opera nostra offerenda & facienda sunt propter Deum, prout est obiectum benevolentie, eo modo, quo nos S. Ignatius docuit ea parte constitutionum; vnde Regula 17. Summarij desumpta est: *Omnis rectam intentionem habere debent, non solum circa vitæ suæ statum, verum etiam circa res omnes particulares, id semper in eis sincere spectantes, vt seruiant & placeant Diuinae bonitati propter seipsam &c.*

Quoniam autem S. Thomas dicit, excellentius

9. 2. Perfectis concedi, iurare per creaturas, quia ex contemplationis vsu assiduo, & illustratione intellectus, considerant propius atque deprehendunt Deum secundum essentiam, Presentiam & Potentiam suam, creature cuiuslibet inesse: vnde ad præstandam illi debitam in iuramento reuerentiam, paratiores sunt aliis, qui eo perfectionis nondum prouecti sunt. Et hæc tantum de primo puncto presentie Dei dicta sufficiant. Porro vt hoc obiter dicam, modi ex parte nostra, hanc Dei presentiam, (hoc est, Dei vel assiduam, vel frequentem recordationem, eamque sancto quodam sapore replentem animas nostras, & utilitates supradictas adferentem) sunt isti:

Primo, affluat homo singula sua opera; saltem eorum initio, Domino Deo offerre, modo capite sequenti explicando: certissima enim experientia comprobatur, etiam à tyronibus, hoc modo acquiri, Dei beneficio, Dei memoriam ita certam, vt post somnum immediatè Dei recordatio menti se ingerat, nihil minus ex se id tunc cogitant, sicut & post actiones valde distractiuas, dum ab illis cessatur.

Secundò, valde attendendum est refrenationi passionum naturalium, etiã inuitis nobis exurgentium, præsertim iræ, & tristitiæ, & nimij desiderij rei alicuius, etiam non malæ, & vehementis affectus erga rem aliquam.

19. Motus enim passionum vehementer perturbantes mentem; obstant, ne Dei recordatio in nobis, vigeat. Quâ de re sic S. Diadochus: *Cum*

cap. 61. *anima irâ commouetur, aut offensa est ei caligo ex crudelitâ, aut graui angore afficitur, non potest, mens, tamen si ipsa anima vim ei quodammodo adhibeat, memoriam Domini retinere, quin potius tora mens vehementer a perturbationum obscurata, à suo sensu, ob hanc causam prorsus alienatur. Quamobrem non potest desiderium, sigillum suum imprimere, vt mens sine oblivione speciem meditationis ferat, durecente memoriâ eius, propter feritatem perturbationum. Sin autem extra perturbationes positam sit, tamen si paulisper obliuio illam promptitudinem animi surripiat, tam citò niens, solertia suâ viens, feruenter, illam salutarem, & maximè expensendam prædam apprehendit. Habet enim tunc ipsam gratiam vnâ cum animâ meditantem, & clamantem: Domine Iesu. Sicut mater puerulum suum docet, & cum eo meditatatur paternum nomen, donec ad habitum eius nominis eum perducatur: & infans puer pro aliquo alio pueri sermone, clarè patrem etiam dormiens appellet. Idcirco ait Apostolus: Spiritus adiuvat infirmitatem nostram: quid enim oremus quomodo oportet, nescimus, sed ipse Spiritus interpellat pro nobis gemitibus inenarrabilibus. Etenim, quia ad capiendam virtutis orandi perfectionem paruuli sumus, omninò auxilio eius indigemus: vt cum eius dulcedo maior quam dici potest, omnes cogitationes commisceat, & suauitate perfundat, toto cum affectu, ad memoriam Dei & caritatem excitemur. Quamobrem cum in ipso, vt idem Paulus ait, Deum Patrem inclamamus, ab ipso componimur ad vocandum, sine intermissione, Abba, Pater.*

Rom. 8. 16.

20.

1. de alt. tit. & ball. cordis.

2. 2. q. 23. a. 6. & q. 81. a. 5. 21.

1. Cor. 13. vlt.

L. 8. E. piph. A. de mor. rib. Ecck. cap. 1.

3 p. c. 1. 6. 21.

2. 2. q. 121. a. 1. ad 2.